

покійного в потойбічний світ, чи то з убезпеченням нині живих від можливого негативного впливу померлого родича. Так, штучно деформованим є лезо у сокири з комплексу III на Сухогомільшанському могильнику. В похованні 469 Нетайлівського могильника сокира-чекан була вбита вертикально в дно могильної ями, теж, вочевидь, з ритуальними цілями [9, л.102]. В катакомбі №79 сокира була розміщена на порозі камери між двома плахами, що закривали вхід до поховальної камери. Сокира лежала на боці вістрям в бік дромосу.

Отже, бойові сокири у носіїв салтівської культури відрізнялись великим розмаїттям форм. Це була зброя ближнього бою, доступна не лише чоловікам, але й жінкам. Очевидно, що в поході це була незамінна річ. Але при детальному розгляді форм різниця між універсальними та бойовими сокирами простежується досить чітко. Найбільшою популярністю вони користувались у аланів, проте і інші народи, що входили до складу Хазарського каганату також користувались сокирами. Зрозуміло, що за такої популярності сокири не могли не застосувати в поховальному обряді як в якості перешкоди на шляху мерця до світу живих, так і в інших цілях.

-
1. *Плетнева С.А.* От кочевий к городам: салтово-маяцкая культура. - М.: Наука, 1967 - 198 с.
 2. *Семенов-Зусер С.А.* Розкопки коло с.Верхнього Салтова 1946 р. (короткий звіт про роботу експедиції Інституту Археології АН УРСР) // АП УРСР. - 1949. - Т.1. - С.112-137.
 3. *Плетнева С.А.* Подгоровский могильник // Советская археология. - 1962. - №3. - С.241-252.
 4. *Михеев В.К.* Сухогомольшанский могильник // Советская археология. - 1986. - №3. - С.158-173.
 5. *Крыганов А.В.* Азиатские элементы в вооружении раннесредневековых восточно-европейских кочевников // Военное дело древнего и средневекового населения Северной и Центральной Азии. - Новосибирск, 1990. - С.71-80.
 6. *Шрамко Б.А.* Древности Северского Донца. - Харьков: Вища школа, 1962. - 404 с.
 7. *Михеев В.К.* Отчет об археологических исследованиях Средневековой археологической экспедиции ХГУ им. О.М.Горького в 1987 г. // Архив МАЭСУ. - 1988. - Ф.1. - Оп.6. - Д.30 - 73 л.
 8. *Крыганов А.В.* Вооружение и войско салтово-маяцкой культуры (по материалам могильников с обрядом трупосожжения) // Проблемы археологии Поднепровья. - Днепропетровск, 1989. - С.94-103.
 9. *Аксенов В.С.* Отчет об археологических исследованиях Верхне-Салтовского и Нетайловского могильников салтовской археологической культуры в 2007 г. - Харьков, 2008. - 114 л. (Архив ХИМ).